

Wouter van Belle

KRUISWEGSONNETTEN

2010

voor kamerkoor,
fluit, althobo en fagot

tekst

Nanne Nauta

2009

Partituur in c
(partituur met althobo in f beschikbaar)

© 2010 Wouter van Belle

www.woutervanbelle.nl

De eerste uitvoering van de *Kruiswegsonnetten* vond plaats op zondag 10 april 2011 in de Sint-Jacobuskerk te Utrecht-Zuilen. Een tweede uitvoering vond plaats op Palmzondag 17 april 2011 in de Janskerk te Utrecht.

Uitvoerenden waren

Vocaal Ensemble Octagon, dat bestaat uit
Sylvia Peters en Jomien Tissink, sopraan
Dorien van Biezen en Irene Paridaans, alt
Herman Klein Brink en Teun de Vries, tenor
Rien Klarenbeek en Pieter Zwart, bas

Cathrine Starberg, fluit
Metske Gerlsma, althobo
Amber Hill, fagot

Anthony Zielhorst, dirigent

De compositie is financieel ondersteund door een bijdrage van de Stichting Providebit.

VOORWOORD

De *Kruiswegsonnetten* zijn geschreven op uitnodiging van vocaal ensemble Octagon uit Utrecht, op de teksten van de *Kruisweg* van de Utrechtse dichter Nanne Nauta.

De kruisweg in de katholieke traditie bestaat uit veelal veertien staties. Elke statie ('halte') schildert een scène uit het verhaal van Jezus op weg naar zijn kruisiging op de berg Golgotha. Deze kruiswegstaties kregen in de loop der eeuwen een vaste plek in of rond katholieke kerkgebouwen in de vorm van vaak fraaie kunstwerken van schilders of beeldhouwers. Bij de kruisweg herdenken gelovigen met name op Goede Vrijdag het lijden van Jezus.

Nanne Nauta schreef de teksten van zijn *Kruisweg* in 2009 in veertien zogenaamde kruissonnetten. Kenmerk van deze door Nauta ontworpen vorm is de indeling van elk sonnet in drie kolommen, waarbij in het midden twee kwatrijnen onder elkaar staan en de twee terzinen ter linker- en rechterzijde. Daarmee ontstaat op papier een visueel kruis. Net als het klassieke sonnet bestaat het kruissonnet van Nauta uit veertien regels.

Het getal veertien vormt dus in zowel de kruisweg als het (kruis)sonnet een constructief element. Veertien is in de getallensymboliek ook het zogenaamde Bach-getal. De naam Bach vormt namelijk het getal 14 als je B=2, A=1, C=3 en H=8 bij elkaar optelt. Een verwijzing naar de grote componist Johann Sebastian Bach zie ik ook in het laatste sonnet van de *Kruisweg* van Nanne Nauta, waar hij schrijft '*rust zacht eindelijk rust*'. Aan het eind van Bachs Matthäus-Passion zingt het koor immers: '*Ruhe sanft, sanfte Ruh*'. De Matthäus-Passion bevat trouwens ook precies veertien koralen.

Derhalve heb ik in de Kruiswegsonnetten gedaan wat Bach zelf ook al deed - en wat veel componisten daarna als eerbetoon aan hem ook gedaan hebben. De naam Bach staat in het Duits namelijk ook voor vier notennamen: Bes-A-C-B (onze noot 'b' wordt in Duitsland 'h' genoemd). Dat thema is het basismateriaal voor deze compositie geworden.

De bezetting van de *Kruiswegsonnetten* is voor vierstemmig kamerkoor, fluit, althobo en fagot. De drie houtblazers hebben een solistische rol, alleen in sonnet XIV spelen ze ook een klein stukje *colla parte*. De hoekdelen van de sonnetten (met uitzondering van VII, XIII en XIV) zijn als duo of trio gedacht, waarbij de zangstemmen naar wens ook solistisch uitgevoerd kunnen worden.

In deze partituur staat de althobo klinkend genoteerd. Er is ook een partituur met althobo-notatie in f beschikbaar. Voor bestellingen zie www.woutervanbelle.nl

Wouter van Belle, december 2010

Prelude

Andante grave

Fluit

Althobo

Fagot

mf

mf

7

f

13

f

rallentando

18

a tempo

mf

mf

I Jezus wordt ter dood veroordeeld

Fluït *mf* *mp*

Althobo *mf* *mp*

S *mf*

Ka- ja- fas

Flu. *f*

Alt. *mf*

S *f*

moet me niet Pi- la- tus moet me niet

Flu. *mf* *ritenuto*

Alt.

S *f*

He- ro- des moet me niet

11 **Meno mosso**

S *f* *p*

A *f* *p*

T *f* *p*

B *f* *p*

pie- ter man- nen pa- pen kop- pen

pie- ter man- nen pa- pen kop- pen

s pie- ter man- nen pa- pen kop- pen

pie- ter man- nen pa- pen kop- pen

15

f *p*

S room- se ste- nen schij- - - nen sin- ten

A room- se ste- nen schij- - - nen sin- ten

T 8 room- se ste- nen schij- nen sin- ten

B room- - se ste- - nen schij- nen sin- ten

Primo tempo

19

mf *mp*

Flu. he- le- maal

Alt. *mf* *mp*

S *mf*

22

f *mf*

Flu. dood ge- zwe- gen maar jij wilt me ook niet

Alt. *mf*

S *f*

25

mf *mp* *ritenuto*

Flu. ja de lus- ten die wel

Alt. *mp*

S *mp*

Intermezzo I

Andante grave

Fluit *mf*

Althobo *mf*

Fagot *mf*

7 *mp* *mf*

mp *mf*

mf *mp* *mf*

14 *mf*

mf

21

II Jezus neemt het kruis op Zijn schoudera

Andante tranquillo

mf

Fagot

T

B

jij kiest de bes- te man om te vol- gen

jij kiest de bes- te man om te vol- gen

7

rit. **piu mosso**

Fagot

A

T

B

jij schwicht als het mo- ment daar is

jij schwicht als het mo- ment daar is

vis- sers hel- pen

14

S

A

scho- len van- gen vis- sers hel- pen scho- len van- gen

scho- len van- gen vis- sers hel- pen scho- len van- gen

20

S

A

T

B

vis- sers hel- pen scho- - len van- gen vis- sers hel- pen scho-

vis- sers hel- pen scho- - len van- gen vis- sers hel- pen scho-

vis- sers hel- pen scho- - len van- gen vis- sers hel- pen

vis- sers hel- pen scho- len van- gen vis- sers hel- pen

26

S
A
T
B

len van- gen vis- sers
len van- gen vis- sers
scho- len van- gen vis- sers ha- ken ei- gen net- ten
scho- len van- gen vis- sers ha- ken ei- gen net- ten

p
p
f
f

33

Fag.
S
A
T
B

ha- ken ei- gen net- ten
ha- ken ei- gen net- ten
je neemt je broer- tje
je neemt je

primo tempo
mf
mf
mf

40

Fag.
T
B

mee de fa- mi- lie gaat voor je kiest je ei- gen kruis
broer- tje mee de fa- mi- lie gaat voor je kiest je ei- gen kruis

mp
mp
mp

III Jezus valt voor de eerste maal

Althobo *mf*

Alt. *mp*

S *f* *mp*

waar is mijn broer- tje dan nu ik

Alt. *f* *p*

S *f* *p*

val met het kruis wie neemt het voor me op

Alt. *p sempre*

S *p sempre*

A *p sempre*

T *p sempre*

B *p sempre*

las- ten til- len la- ten val- len

las- ten til- len la- ten val- len

las- ten til- len la- ten val- len

las- ten til- len la- ten val- len

26 *p* *crescendo*

S
lie- ve lus- ten de- len be- ter

A
p *crescendo*
lie- ve lus- ten de- len be- ter

T
p *crescendo*
lie- ve lus- ten de- len be- ter

B
p *crescendo*
lie- ve lus- ten de- len be- ter

30 *mf*

Alt.

36

Alt. *p*

S *f* *p*

waar- om was je er niet was

42 *p*

Alt.

S

je bang voor mijn dood

46 *f* *p* *pp*

Alt.

S *f* *p*

was je bang voor jouw dood

Intermezzo II

Andante molto tranquillo e espressivo

Fluït

Fagot

Measures 1-4. Flute part: Treble clef, key signature of three sharps (F#, C#, G#), 6/8 time signature. Bassoon part: Bass clef, same key signature and time signature. Flute has a melodic line starting in measure 1 with a slur over measures 2-4. Bassoon has rests in measures 1-3 and notes in measure 4.

Flu.

Fag.

Measures 5-8. Flute part: Continues the melodic line with a slur over measures 5-8. Bassoon part: Rests in all measures.

Flu.

Fag.

Measures 9-12. Flute part: Rests in measures 9-10, then a slur over measures 10-12. Bassoon part: Notes in measures 10-12.

Flu.

Fag.

Measures 13-17. Flute part: Rests in measures 13-14, then a slur over measures 14-17. Bassoon part: Notes in measures 13-17.

Flu.

Fag.

Measures 18-23. Flute part: Rests in measures 18-19, then a slur over measures 19-23. Bassoon part: Notes in measures 18-23. The word "ritenuto" is written above the final measure.

IV Jezus ontmoet Zijn Heilige Moeder

Althobo *mf*

B *mf*

hoe groot ik ook wou zijn je

7

Alt.

B *mf*

blijft al- tijd een kind zo- lang je moe- - - der

14 *p* **poco piu mosso**

Alt.

S *mp crescendo* *mf*

A *mp crescendo* *mf*

T *p crescendo* *mf*

B *p* *p crescendo* *mf*

leeft va- ders ne- men gro- te

20 *mp* *p*

S

A *mp* *p*

T *mp* *p*

B *mp* *p*

gok- ken moe- ders bren- gen ech- te of- fers

25 *mp* *mp*

S va- ders ne- men gro- te gok- ken moe- ders

A va- ders ne- men gro- te gok- ken moe- ders

T va- ders ne- men gro- te gok- ken moe- ders

B va- ders ne- men gro- te gok- ken moe- ders

30 *poco ritenuto* *mf* *primo tempo*

Alt. bren- gen ech- te of- fers

S bren- gen ech- te of- fers

A bren- gen ech- te of- fers

T bren- gen ech- te of- fers haar le- ven

B bren- gen ech- te of- fers

37

Alt. is mijn le- ven mijn le- ven is

T is mijn le- ven mijn le- ven is

43 *p* *ritenuto*

Alt. haar le- ven zij ken- de mijn dood niet

T haar le- ven zij ken- de mijn dood niet

Intermezzo III

Andante grave

Fluit

Althobo

Fagot

mf

mf

7

f

13

rallentando

18

a tempo

mf

mf

V Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis te dragen

Fagot

mf *cresc.* *f*

6

Fag.

S *mf* *cresc.* *f*

A *mf* *cresc.* *f*

waar zijn die vrienden dan wie helpt het

waar zijn die vrienden dan wie helpt het

12

Fag.

S *sfz* *mp* *p* rit.

A *f* *p*

kruis te dragen helpt me er boven op

kruis te dragen helpt me er boven op

18

S *f* *p*

A *f* *p*

T *f* *p*

B *f* *p*

vreemden komen vreemden helpen

vreemden komen vreemden helpen

vreemden komen vreemden helpen

vreemden komen vreemden helpen

22

S *f* vrien- den hel- pen *p* e- ten drin- ken

A *f* vrien- den hel- pen *p* e- ten drin- ken

T *f* vrien- den hel- pen *p* e- ten drin- ken

B *f* vrien- den hel- pen *p* e- ten drin- ken

26

Fag. *mf*

31

Fag. *mf*

S *mf* al- leen een vreem- de- ling dat geeft

A *mf* al- leen een vreem- de- ling dat geeft

37

Fag. *mp*

S *mp* toch te den- ken al- leen een vreem- de- ling *p*

A *mp* toch te den- ken al- leen een vreem- de- ling *p*

Intermezzo IV

Teneramente

mp

Fluït

Althobo

mp

7

Flu.

Alt.

14

Flu.

Alt.

21

Flu.

Alt.

27

Flu.

Alt.

VI Veronica droogt het aangezicht van Jezus af

Andante espressivo

Fluit *mp*

Flu. *mp*

T *mp* om mij te troos- ten nee *mf* maar wel voor jul- lie troost ver- *mp*

B *mp* om mij te troos- ten nee *mf* maar wel voor jul- lie troost ver-

Flu. *mp*

S *p* tra- nen bloe- den drup- pels

A *p* tra- nen bloe- den drup- pels

T *p* zon- nen ze maar dit *p* tra- nen bloe- den drup- pels

B *p* zon- nen ze maar dit *p* tra- nen bloe- den drup- pels

Meno mosso

S *p crescendo* zwe- ten de- ze beel- den *mf* schroi- en eeu- wen

A *p crescendo* zwe- ten de- ze beel- den *mf* schroi- en eeu- wen

T *p crescendo* zwe- ten de- ze beel- den *mf* schroi- en eeu- wen

B *p crescendo* zwe- ten de- ze beel- den *mf* schroi- en eeu- wen

20 *f*

S tra- nen bloe- den drup- pels zwe- ten

A tra- nen bloe- den drup- pels zwe- ten

T tra- nen bloe- den drup- pels zwe- ten

B tra- nen bloe- den drup- pels zwe- ten

Primo tempo

24 *mp*

Flu.

28

Flu. *mp*

T *mf* dit ge- te- ken- de lij- den *mp* ie- mand moest het

B *mf* dit ge- te- ken- de lij- den *mp* ie- mand moest het

32 *mp*

Flu. *mp*

T *mp* af- ve- gen on- ge- zegd *mp* zicht- baar ma- ken

B *mp* af- ve- gen on- ge- zegd *mp* zicht- baar ma- ken